

Skagit

Mange norske fluefiskere har vært skeptiske til den amerikanske skagitstilen. Dels er motviljen feilaktig begrunnet, og dels et hinder for mer variert fiske. Er skagitkastene rett og slett for enkle for «verdens beste kastere»?

Det er ingen tilfeldighet at det var en svenske som oppfant V-stilen i hopp, og en amerikaner som begynte å skøyte på langrennski. Nye ideer gror ofte best der tradisjonene er svake. Slik sett er det kanskje heller ingen tilfeldighet at skagitstilen har sine røtter i USA, og at skepsisen har vært stor i land med lange tradisjoner for tohånds fluekasting. På samme måte som norske dommere straffet Jan Boklöv hardt for hans sprikende ski, er det fortsatt tilhengere av skandinavisk og britisk kastestil som hevder at skagit ser for jæv... ut, og at kastene plasker for mye.

MYTER FOR FALL

Hva angår det estetiske, er det vanskelig å være uenig i at et vel utført klassisk speykast med lang line er betydelig mer elegant enn et «perry poke», men verken laks eller ørret deler ut stilkarakterer. Når det gjelder plasking, er argumentet noe mer tvilsomt. Alle skagitvarianter er såkalte sustained anchor-kast, som betyr at en stor del av klumpen legges ned i vannet i innkastet. Det medfører naturlig nok en del støy, men plaskingen skjer inne foran beina til fiskeren, i god avstand til fiskens standplass.

Et speykast i skandinavisk stil der kun for-tommen gir vannflata en lett berøring, bråker klart mindre, men mange laksefiskere greier ikke å kaste så langt de ønsker når de samtidig skal vinkle kastet opp mot 60-70 grader. Derfor vinkler man først og avslutter vinklingen med et kast på halvdistanse før man igjen løfter snøret og skyter i rett linje mot målet. Dette «støttekastet» plasker minst like mye som ned-

Terje Bomann-Larsen

Tekst og illustrasjoner

A fly fisherman in a river, casting a bright yellow line. The background shows a forested riverbank.

- den enkle veien til spey!

legget i et skagitkast, og det skjer mye lenger ute i strømmen, kanskje rett over hodet på en hvilende fisk. Verken i perry poke eller circle spey er det noe problem å vinkle 90 grader, og vinklingen går ikke på bekostning av kastlengden. Derfor blir støttekastet overflødig, og du kaster og fisker mer effektivt.

En annen årsak til ryktet om plaskekast er de tunge klumpene som ofte forbindes med skagitstilen. Ei stang som tar en klump på 20-22 gram ved kast over hodet eller speykast i skandinavisk stil, tar greit en skagit-klump på 400-

450 grains. Det tilsvarer 25-30 gram, og gjelder bare for klumpens stamme på 6-7 meter. Til denne skjotes en om lag 3 meter lang spiss med varierende synkegrad som gjerne veier 8-10 gram. Ved en klumplengde på 9-10 meter snakker vi altså om en totalvekt på nærmere 40 gram! Poenget er å kunne kaste store fluer som fisker dypt, uten å måtte ty til en kraftig 14-15 fots tohåndstang. Og sammenligner vi med synkeklumpene som brukes til slike stenger i klasse 10-11, blir plaskingen fra skagitklumpen kanskje ikke så ille likevel? ▶

IKKE BARE TOHÅNDS OG TUNGE KLUMPER

Men det er ingen lov som sier at du må bruke tunge klumper til skagitkastene. Om du skal fiske overflatenært med fluer av mer normal størrelse, kan du gjerne bruke samme klumper som til klassisk speytekknikk eller overhåndskast. Noen utpreget langlinestil er skagit likevel ikke, så klumpene bør ikke være lengre enn rundt 10 meter – enten det dreier seg om shooting heads eller WF-snører. Det gjelder særlig dersom de skal kastes med kortere stenger, og nettopp det er en del av gamet. Mye av switchstengenes (se test på side 44) økende popularitet er knyttet til skagitstilen, og amerikanerne bruker slike stenger på pluss/minus 11 fot i all hovedsak som tohåndsstenger. Men selv om kastene opprinnelig ble utviklet for tohånds, er det ingen ting i veien for å utføre dem med énhåndsstang – også lette stenger for ørretfiske. Det innebærer at du behersker dobbelttrekk, og det gjør énhåndskastet litt mer komplisert enn tohåndskastet, men fortsatt betydelig enklere enn énhåndspeykast i skandinavisk stil.

I tillegg til dobbelttrekk og et dynamisk framkast, krever det klassiske speykastet at du klarer å løfte stang og snøre i en progressivt stigende kurve samtidig som du endrer vinkel, og setter an innkastet med akkurat riktig snøremengde i vannet til å bygge en dynamisk bukt, men ikke så mye at det blir hengende fast slik at framkastet kollapser. Her er det mange ting som skal times og tilrettelegges, og feiler du på ett punkt, går kastet mer eller mindre i dass.

I både perry poke- og circle speykastet er både løftet og innkastet betraktelig forenklet, og bare siste fase der snøret skytes mot standplassen kan by på en kasteteknisk utfordring. Har du allerede innøvd et godt speykast i skandinavisk stil, er skagit «piece of cake» – det handler egentlig bare om å gå ut og gjøre det. Det eneste som krever litt tilvenning er timingen med typiske skagitklumper, der du må venne deg til å ha god tid!

PRØV PERRY POKE

Når vi som énhåndskastere bruker speykast, er det som regel fordi omgivelsene ikke gir rom for bakkast. Men også et tradisjonelt speykast med lengre klump og god vinkling krever noen ganger for mye plass. I slike tilfelle er det godt å ha perry poke på repertoaret. Teknikken kan også brukes til å «reparere» et speykast som har havarert.

FIG. 1

FIG. 2

FIG. 3

FIG. 4

FIG. 5

Løft stanga mens du fører den rolig bakover (fig. 1). Stopp litt forbi kl.13, slik at det danner seg ei snørebukt bak deg, omtrent som ved et vanlig rullekast. I tillegg til klumpen har du maks én meter skyteline forbi toppringen. Før stanga fram igjen (fig. 2), og legg den i en rolig bevegelse ned foran deg så klumpen legger seg i vannet (fig. 3). Her er det viktig ikke å bruke for mye kraft slik at snøret havner for langt ute i strømmen. Jo mer du ønsker å vinkle framkastet, desto lengre oppstrøms legger du klumpen Du kan vinkle mye mer enn kasteren på bildeserien som har et videokamera å ta hensyn til. Stå med nedre fot framme, og vri kroppen i kastretningen.

Så langt har det kun vært snakk om tilrettelegging, men herfra handler det om timing og presisjon: Før stanga i en akselererende bevegelse, mens du følger etter med snørehånda (fig.4). Gjør et kort, men bestemt trekk med snørehånda (fig. 5) slik at du setter nok fart på snøret til at det blir godt drag i bukta og snørehånda kan følge etter mot dragringen (fig. 6) og være klar til et langt, kraftfullt trekk når framkastet går. Stopp stanga litt før kl. 2. I tillegg til et effektivt trekk, er det viktig at du her fører stangtoppen tilstrekkelig høyt så bukta som dannes bak deg ikke blir for trang og subber for mye nedi vannet. I så fall kan motstanden bli for stor og framkastet kollapse. Siste del av perry poke er som i alle fluekast: Før kastarmen i en akselererende bevegelse i mest mulig rett linje fram til rundt kl. 9.30 og stopp. Her er det viktig at stanga skyves fram, og ikke slås ned mot vannet! Gjør samtidig et bestemt trekk med snørehånda og slipp (fig.7).

FIG. 6

FIG. 7

GONE FISHING

WX GRAVITY

Denne modellen kan leveres med enkel- og flerstyrkeglass

Alle Wiley X modeller er sikkethetsgodkjente

Vår merkebeskyttede polariserte linseteknologi gir 100% polarisering og 100% UV beskyttelse i ulike lys- og kontrastforhold

Avtagbar (Ultra Foam) Gasket system som beskytter mot vind, støv og bakgrunnslys

WX RUSH

WWW.WILEY.EU

AGENT - ZPEY

Andresens Vaapenforretning AS BODØ, tlf. 77682403 * Villmarksbutikken AS JESSHEIM, tlf. 63974746 * StramLine AS OSLO, tlf. 22598514 * Grønberg Sport AS Kristiansand, 38027397 * Hesby Sportsenter TØNSBERG, 33311236 * Sport & Frid VADSØ, 78951200 * Braks, tlf. 98655321 * MX Sport Raglamyr, Haugesund tlf. 52729290 * Bergen Aktiv AS BERGEN, tlf. 55107060 * Sport 1 ORKANGER, tlf. 72466651 * Villmarkabutikken Lakselv AS LAKSELV, tlf. 78461111

WILEY X, the WILEY X Emblem logo, WX, the WX Emblem logo, the WX WILEY X logo and product names are trademarks or registered trademarks (where applicable) of Wiley X, Inc. in the U.S. and other countries. Logo © 2007-2012 Wiley X, Inc. All rights reserved.

CIRCLE SPEY

Navnet kommer av bevegelsen som gjøres for å legge klumpen til rette i vannet før det egentlige kastet starter. Sammenlignet med perry poke krever det litt mer plass, men min erfaring er at det som regel går et par meter lengre. Dessuten blir det litt mindre plasking og det utføres like godt på begge sider av strømmen.

Når du kaster spey i skandinavisk stil, starter du opptrekket ved å føre stanga nesten parallelt med vannflata, for så å la den stige progressivt mot stoppunktet. Her skal du gjøre det motsatt, og starte med et bratt løft (fig. 8).

FIG. 8

FIG. 9

Bare hvis du har en spiss som ligger dypt i vannet vil det være nødvendig å rulle snøret opp til overflata før du starter. Når hele snøret er ute av vannet, fører du stangtoppen nedover igjen i en sirkelformet bane (fig.9). Fortsett bevegelsen ved å føre stanga forbi kroppen så snøret legger seg pent på tvers foran deg i vannet. Som i perry poke vil vinklingen av kastet bestemme plasseringen av snøret i strømmen (fig. 10). Herfra fører du stanga i en stigende, akselererende bevegelse, samtidig som du gjør et kort trekk med snørehånda og vrir kroppen i kastretningen (fig. 11). Stanga stoppes brått ved rundt kl. 1.30, og bukta bygges mens snørehånda føres opp til utgangspunktet for dobbelttrekket (fig. 12). Bukta har fått maksimal dybde, og framkastet starter før snøret rekker å legge seg ned på vannet bak (fig. 13). Framkastet går som alltid i rett linje mot målet, og et langt trekk med snørehånda øker snørehastigheten og kastlengden (fig. 14).

FIG. 10

FIG. 11

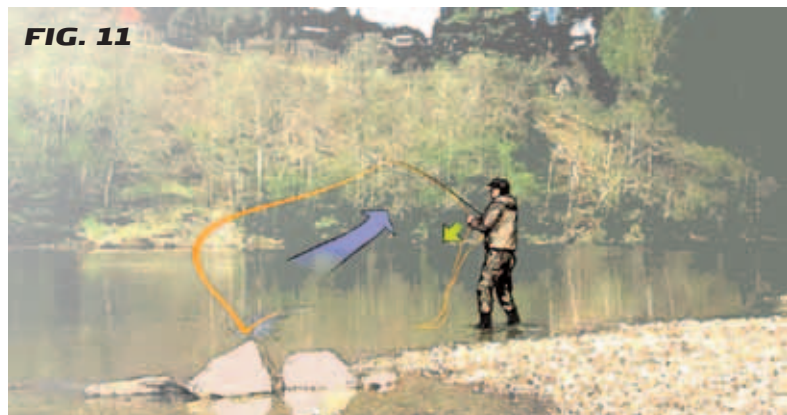

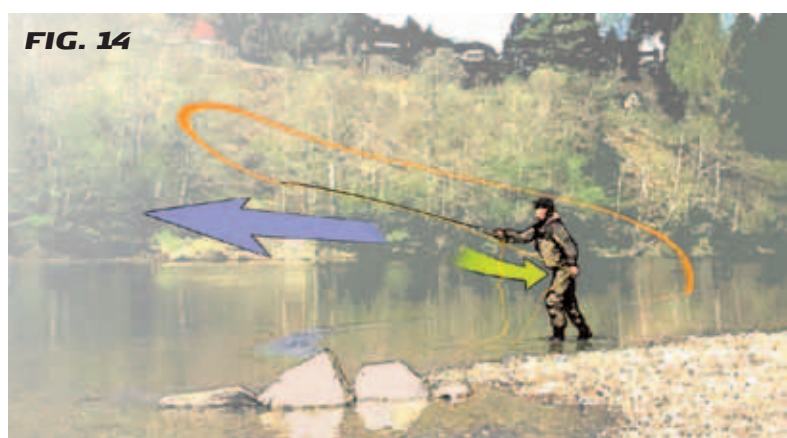
FIG. 12

FIG. 13

FIG. 14

Video på nettet

Tegningene i denne artikkelen er bearbejdede stillbilder fra videooptak. Om du ønsker å se kastfasene i sin rette sammenheng, kan du gå inn på bomann-larsen.no, klikke på «kasteskole» og «snurr snutt». Kastene på filmene er for øvrig utført med en Orvis Helios Switch 11 # 6 og en 375 grains skagitklump fra Rio.